

NPB-LEGAL

ACTUALITEITEN RECHTSPRAAK PENSIOEN

13 MAART 2019

MR. WIM P.M. THIJSSEN

*Advocaat bij Pensioenadvocaten.nl en verbonden aan het VU Expertisecentrum
Pensioenrecht*

Hageveld 22
2102 LN Heemstede

tel: +31 (0)85 – 303 62 16

www.pensioenadvocaten.nl
wt@pensioenadvocaten.nl

DEZE PRESENTATIE EN HET STUDIEMATERIAAL
TREFT U AAN OP

WWW.THIJSSEN-PENSIOEN-INFORMATIE.NL

ONDER “LEZINGEN”

Hageveld 22
2102 LN Heemstede

tel: +31 (0)85 – 303 62 16

www.pensioenadvocaten.nl
wt@pensioenadvocaten.nl

Actuele rechtspraak over de periode september 2018 (de maand waarin de vorige actualiteitencursus werd gegeven) tot vandaag:

- Arbeidsrecht 22
- Medezeggenschap 1
- Streefregelingen/beleggingsverzekeringen 4
- Premie 1
- Fouterstel 2
- Bedrijfstakpensioenfondsen 13
- Rechtenkorting pensioenfondsen 1
- Insolventie 6
- Partnerpensioen 1
- Fiscaal 1
- Advies 4
- Procesrecht 5

Niet opgenomen als onderdeel van deze presentatie, wel bij het studiemateriaal:

- Pensioen en scheiding 27

Pensioenadvocaten.nl

ARBEIDSRECHT

**Rechtbank Midden-Nederland 29 augustus 2018,
ECLI:NL:RBMNE:2018:4045**

- Rubriek: arbeidsongeschiktheid
- Samenvatting: tijdens ziekteperiode vervroegd toegekende IVA-uitkering leidt weliswaar tot een recht op premievrije pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid, echter voor percentage nihil omdat het recht op premievrije pensioenopbouw pas ingaat nadat de WIA-uitkering is ingegaan en die gaat niet in indien en voor zover recht op een uitkering krachtens de ziekwet bestaat (voor indiensttreding bestond recht op een Wajong-uitkering, zodat voor de werkgever geen loondoorbetalingsverplichting tijdens ziekte bestond). Uitgebreide beschouwing over de objectieve uitlegmethode met verwijzing naar vindplaatsen.

Rechtbank Rotterdam 28 augustus 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:7074

- Rubriek: WWZ/pensioenpremie
  - Samenvatting: werkgeversaandeel pensioenpremie behoort niet tot vakantieloon (verwijzing naar ECLI:NL:GHAR:2018:7137).
-

**Gerechtshof 's-Hertogenbosch 25 september 2018,
ECLI:NL:GHSHE:2018:3989, PJ 2018/171**

- Rubriek: waardeoverdracht
  - Samenvatting: geen verplichting voor de werkgever om de kosten voor een door de werknemer gewenste waardeoverdracht in zijn pensioenverzekering, gesloten buiten de collectieve pensioenregeling bij de werkgever, aan de werknemer te vergoeden; geen verplichting voor de werkgever tot toekenning van backservice over de op basis van de waardeoverdracht ingekochte fictieve dienstjaren.
-

**Gerechtshof Amsterdam 18 september 2018,
ECLI:NL:GHAMS:2018:3395, PJ 2018/169**

- Rubriek: pensioenreglement/uitleg
- Samenvatting: op grond van objectieve uitleg van het pensioenreglement diende de WAO-uitkering berekend uitgaande van volledige arbeidsongeschiktheid op het vroegpensioen in mindering te worden gebracht en niet slechts de feitelijk betaalde uitkering, mede omdat anders het inkomen van de arbeidsongeschikte hoger zou zijn dan het bij volledig doorwerken zou zijn geweest; geen ongelijke behandeling van chronisch zieken/gehandicapten op grond van het argument dat een niet chronisch zieke of niet-gehandicapte niet met korting van vroegpensioen te maken krijgt, omdat een niet chronisch zieke of niet-gehandicapte geen WAO ontvangt (geen ongelijke behandeling van gelijke gevallen).

Gerechtshof Amsterdam 25 september 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:3493 en 3495, rechtbank Amsterdam 15 november 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:8281

- Rubriek: pensioenovereenkomst/afvloeiing/sociaal plan/WWZ
  - Samenvatting: aftoppingsregeling van stimuleringspremie in sociaal plan, dat van toepassing is op reorganisatieontslag van werknemer, is nietig omdat daarmee een verboden onderscheid naar leeftijd wordt gemaakt. De regeling is niet een passend en noodzakelijk middel om het doel daarvan, het bewerkstelligen van een eerlijke verdeling van de beschikbare middelen onder alle bij het ontslag betrokken werknemers, te bereiken. Het is naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid echter onaanvaardbaar als werknemer doordat deze de volledige stimuleringspremie ontvangt meer ontvangt dan het inkomen, waarop deze recht gehad zou hebben als doorgewerkt was tot pensioenleeftijd.
-

Rechtbank Midden-Nederland 8 november 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:5462

- Rubriek: pensioenovereenkomst/ontslagvergoeding
- Samenvatting:
- Overweging 5.5. (**objectieve uitleg bij samenloop van rechtsregels**): De vraag naar de samenloop van de Achmea-cao en het als cao aangemelde sociaal plan moet worden beantwoord aan de hand van een objectieve uitleg van de cao's, waarbij in beginsel de bewoordingen ervan, gelezen in het licht van de gehele tekst van de cao's, van doorslaggevende betekenis zijn, zodat het niet aankomt op de bedoelingen van de partijen die de cao tot stand hebben gebracht, voor zover deze niet uit de daarin opgenomen bepalingen kenbaar zijn, maar op de betekenis die naar objectieve maatstaven volgt uit de bewoordingen waarin de cao's zijn gesteld. Bij deze uitleg kan onder meer acht worden geslagen op de elders in de cao's gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden, op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden. Deze zogenoemde cao-uitlegnorm (vgl. laatstelijk HR 4 mei 2018, ECLI:NL:HR:2018:678) sluit nauw aan bij de wijze waarop ingeval van samenloop van rechtsregels (hier: van beide cao's) moet worden beoordeeld of een van de regels prevaleert. Ook bij de beantwoording van deze vraag naar cumulatie van regels of exclusiviteit van de ene regel boven de andere zijn de tekst van de regels, de voor derden kenbare bedoeling van de regelgevers, de systematiek van het geheel van de regels en de te verwachten rechtsgevolgen doorslaggevend. Naar algemeen wordt aangenomen geldt hierbij het uitgangspunt dat elke rechtsnorm in beginsel toepasselijk is, ongeacht of ook een andere norm toepassing kan vinden. Cumulatie (d.i. het naast elkaar toepassen van beide regels) staat dus voorop. Pas als cumulatie (of alternativiteit, d.w.z. dat een gerechtigde in beginsel zelf kiest op welke rechtsregel hij zich beroept) leidt tot een logisch of praktisch onaanvaardbaar resultaat, kan de ene regel de andere verdringen en is sprake van exclusieve werking van een van beide regels.
- Objectieve uitleg leidt tot verrekening van VUT-afkoopbedrag met ontslagvergoeding; geen onaanvaardbaar rechtsgevolg en geen beroep mogelijk op hardheidsclausule.

**Gerechtshof Amsterdam 13 november 2018,
ECLI:NL:GHAMS:2018:4183**

- Rubriek: WWZ/premievrije voortzetting pensioenopbouw en aanvulling WIA gelijkwaardige voorziening aan transitievergoeding
- Onbedoeld is in artikel 7:673b geregeld dat de daar bedoelde gelijkwaardige voorziening gericht moet zijn op het voorkomen van werkloosheid of het bekorten van de periode van werkloosheid. Het is echter voldoende dat er een gelijkwaardige voorziening is, de doelstelling van die voorziening is geen aanvullende voorwaarde.
- De cao-regeling in geding kent aan werknemers een suppletie en een premievrije voortzetting van pensioen toe na twee jaar ziekte. Aldus bestaat naar het oordeel van het hof voldoende verband tussen de cao-voorziening en, kort gezegd, een te voorzien ontslag na twee jaar ziekte.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 27 november 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:10330

- Rubriek: pensioenovereenkomst/afvloeiing/pensioenschade
- Samenvatting:
- Kennelijk onredelijk ontslag. Pensioenschade.
- Bouwbedrijf vraagt en verkrijgt in 2011 ontslagvergunning voor een groep werknemers in verband met de economische crisis. Op basis daarvan wordt werknemer (58 jaar) in 2012 ontslagen. Aansluitend komt werknemer, mede door inspanning werkgever, in dienst bij ander bedrijf. Er is sprake van (beperkte) verbetering van inkomen. Werknemer bouwt via nieuwe werkgever ook pensioen op. Niettemin zal werknemer op pensioendatum (7 september 2020) 27% minder pensioen ontvangen dan het geval was geweest indien het ontslag niet was gegeven en hij tot pensioendatum bij het bouwbedrijf in dienst was gebleven. Hoewel pensioenverlies substantieel is toch geen sprake van kennelijk onredelijk ontslag, in het bijzonder omdat werknemer werk en inkomen heeft behouden, zijn inkomen zelfs enigszins is verbeterd en hij een lagere pensioenpremie is gaan betalen.

**Rechtbank Den Haag 21 december 2018,
ECLI:NL:RBDHA:2018:15335**

- Rubriek: pensioenovereenkomst/wijziging
  - Samenvatting: vordering in kort geding tegen de Staat vast te stellen dat vanaf 2019 voor militairen geen middelloonregeling zal gaan gelden en de uitvoering van de bestaande eindloonregeling bij een pensioenuitvoerder onder te brengen afgewezen.
-

**Rechtbank Amsterdam 21 december 2018,
ECLI:NL:RBAMS:2018:9311**

- Rubriek: uitvoeringsovereenkomst/beleidsvrijheid pensioenfonds
- Samenvatting: vordering tegen ABP dat vanaf 2019 nog op beheersbare en integere wijze een eindloonregeling zou kunnen worden uitgevoerd en de daarvoor benodigde backserviceberekeningen kunnen worden gemaakt toegewezen; ABP niet verplicht een opdracht om dat te doen te aanvaarden; ABP niet bevoegd tot het doen van uitlatingen dat vanaf 2019 voor militairen een middelloonregeling zal gelden omdat de onderhandelingen omtrent de vanaf 2019 geldende pensioenregeling niet zijn afgerond.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 11 december 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:10772

- Rubriek: pensioenovereenkomst/pensioenreglement/uitruil
  - Samenvatting: geen uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen aangenomen omdat niet aan de reglementaire voor uitruil was voldaan (de default was geen uitruil; voor uitruil diende een keuze te worden gemaakt). Geen schending zorgplicht door pensioenfonds door te volstaan met het verstrekken van algemene informatie waarbij was voldaan aan de tijdigheidsnorm van art. 48 Pensioenwet.
-

Rechtbank Rotterdam 21 december 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:10863

- Rubriek: informatieplicht werkgever
- Samenvatting: verzoek om minder te gaan werken op grond van “ziekte” (werknemer had zich ook gedeeltelijk ziek kunnen melden) ingewilligd zonder het verstrekken van informatie over de gevolgen voor de werknemer. Overweging 5.5: waar het Havenziekenhuis zich als goed werkgever van had moeten vergewissen, gelet op de gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid van [eiser] in juli 2016, in combinatie met het ziekteverloop van [eiser] in de daaraan voorafgaande 25 jaar, is of [eiser] zich bewust was van de alternatieve, financieel aanzienlijk voordeligere optie, namelijk zich (gedeeltelijk) ziekmelden. In dat geval zou [eiser] salaris hebben ontvangen over een dienstverband van 32 uur, zou hij over 32 uur per week pensioen hebben opgebouwd, zou het flexpensioen zijn omgezet in ouderdomspensioen en zou een eventuele WIA-uitkering worden gebaseerd op een arbeidsomvang van 32 uur per week. Dat deze mogelijkheid is besproken met [eiser], is gesteld noch gebleken. De enkele stelling dat [naam] uitvoerig met [eiser] heeft gesproken – hetgeen overigens door [eiser] wordt bestreden – is daartoe onvoldoende. Volgt veroordeling tot schadevergoeding.
- **Annotatie:** het gemis aan premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid indien werknemer een WIA-uitkering zou gaan ontvangen werd in de uitspraak niet expliciet vermeld en lijkt geen onderdeel van de schadeberekening te zijn geweest.

Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba 16 januari 2019, ECLI:NL:OGEEA:2019:40

- Rubriek: pensioenovereenkomst/pensioenontslag
  - Samenvatting: pensioenontslag hield stand omdat werknemer (directeur) niet kon bewijzen dat verder pensioenuitstel was overeengekomen (in het verleden was wel pensioenuitstel overeengekomen).
-

CRvB 16 januari 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:156

- Rubriek: pensioenovereenkomst/afvloeiing en sociaal plan
- Samenvatting: ontslag met toekenning van een stimuleringspremie ten onrechte geweigerd. Nu vaststaat dat betrokkene door de stimuleringsmaatregelen ertoe is bewogen om zijn verzoek om ontslag in te dienen, heeft de staatssecretaris dat verzoek ten onrechte afgewezen (op grond van het argument dat betrokkene al eerder het voornemen zou hebben gehad om de belastingdienst te verlaten). Het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade wordt afgewezen. Bij het nemen van een nieuwe beslissing op bezwaar zal de staatssecretaris ook een besluit moeten nemen over dat verzoek. Argument dat degenen die hun levenslooptegoed kunnen opnemen en vervolgens vervroegd met pensioen kunnen gaan geen stimuleringspremie behoort toe te komen ging niet op omdat dit niet in de stimuleringsregeling was bepaald.

Rechtbank Rotterdam 9 januari 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:198

- Rubriek:
  - arbeidsongeschiktheid
  - uitvoeringsovereenkomst
  - procesrecht/klachtplicht/verjaring/rechtsverwerking
- Samenvatting: beroep op klachtplicht, verjaring en rechtsverwerking door verzekeraar afgewezen. Verjaringstermijn van vordering tot uitkering schadeverzekering (arbeidsongeschiktheidsuitkering) vangt voor iedere termijn aan bij het opeisbaar worden van de termijn en bedraagt 5 jaar. Geen rechtsverwerking omdat “stilzitten” verzekeringnemer veroorzaakt werd door schriftelijke informatie van de verzekeraar, zodat het “stilzitten” in de risicosfeer van de verzekeraar lag. Daar geen sprake was van herstelmelding gevolgd door nieuwe melding arbeidsongeschiktheid diende de uitkeringsverplichting van de verzekeraar te worden gebaseerd op de eerste melding van arbeidsongeschiktheid (geen dekking voor de nadere melding van arbeidsongeschiktheid).

Rechtbank Noord-Nederland 29 januari 2019, ECLI:NL:RBNNE:2019:260

- Rubriek: pensioenovereenkomst/wijziging deelnemer/zwaarwichtig belang
  - Aanpassing pensioenovereenkomst aan Witteveen-kader
  - Zwaarwichtig belang bij wijziging
  - Geen pensioenschade; geen compensatie
-

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 18 december 2018, ECLI:NL:RBZWB:2018:7023 en 7032

- Rubriek: AOW-hiaat/compensatie verhoging AOW-leeftijd
- Samenvatting: compenserende maatregelen AOW-hiaat burgerambtenaren Defensie. Onder verwijzing naar de uitspraak van de CRvB van 22 februari 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:526) leveren de onderscheidenlijke maatregelen geen direct onderscheid naar burgerlijke staat op en wordt hiermee geen excessieve inbreuk (meer) gemaakt op de gerechtvaardigde aanspraak, zodat ook van een ongeoorloofd onderscheid naar leeftijd geen sprake is. Met het inmiddels opgestelde inkomensoverzicht en de online rekentool zijn de individuele gevolgen voor eiser voldoende inzichtelijk gemaakt. Verzoek om schadevergoeding vanwege overschrijding van de redelijke termijn afgewezen. Bij rechtstreeks beroep bedraagt de redelijke termijn twee jaar onder verwijzing naar de uitspraak van de CRvB van 11 oktober 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:3129). Die termijn is niet overschreden. Pas met bestreden besluit II is een toereikende financiële voorziening aan eiser toegekend. Het gebrek wordt gepasseerd met artikel 6:22 van de Awb, nu aannemelijk is dat eiser door de nadere besluitvorming niet is benadeeld. Beroep ongegrond met veroordeling van de staatssecretaris in de proceskosten.

Rechtbank Midden-Nederland 16 januari 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:406

- Rubriek: pensioenovereenkomst/uitleg/VUT-overgangsregeling
- Samenvatting:
- Overweging 4.2 (betekenis van een toelichting): In HR 4 mei 2018 JAR 2018, 147 is uitgemaakt dat bij de toepassing van de cao-norm geen betekenis kan worden toegekend aan andere stukken dan de tekst van de cao en de eventueel daarbij behorende toelichting, óók niet als het gaat om algemeen kenbare stukken die bedoeld zijn om (werkgevers en) werknemers voor te lichten over de toepasselijke arbeidsvoorwaarden. Bij een andere opvatting, zo overwoog de Hoge Raad, zou voor degenen voor wie de cao geldt onvoldoende duidelijk zijn welke bronnen wel en welke niet bij de uitleg van een cao-bepaling mogen worden betrokken.
- Overweging 4.5 (betekenis voorgaande CAO's): Bij de - objectieve - uitleg ... dient ook rekening te worden gehouden met de wijze waarop de voorganger van de uit te leggen cao-bepaling ... in de praktijk werd uitgevoerd.
- Overwegingen 4.5 en 4.6: voor de uitleg van de in de CAO opgenomen garantiebepaling diende te worden uitgegaan van het tweevoud van de AOW voor gehuwden, niet van de werkelijke AOW voor betrokkene omdat die laatste afhangt van persoonlijke keuzes die betrokkene in de privésfeer kan maken, waardoor dergelijke uitleg tot een onaannemelijk rechtsgevolg zou leiden.

Rechtbank Midden-Nederland 13 februari 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:539

- Rubriek:
  - Uitleg (CAO-norm)
  - arbeidsongeschiktheidspensioen
- Samenvatting: op grond van objectieve uitleg wordt het toepasselijke pensioenreglement zo uitgelegd, dat geen recht bestaat op de facto volledige opvulling van het WGA-hiaat, maar dat met de restverdiencapaciteit rekening wordt gehouden omdat volledige opvulling van het WGA-hiaat tot een onaannemelijk rechtsgevolg zou leiden; aan een verwijzing naar de algemene strekking van het pensioenreglement dat bij arbeidsongeschiktheid 80% van het laatstverdiende loon blijft behouden kunnen in het kader van objectieve uitleg geen verwachtingen worden ontleend aan rechten die niet overeenkomen met het (volgens de Ombudsman Pensioenen ingewikkeld te lezen) pensioenreglement.

**Rechtbank Amsterdam 22 januari 2019,
ECLI:NL:RBAMS:2019:380**

- Rubriek: sociaal plan/afvloeiingsregeling
  - Samenvatting: sociaal plan waarbij de afvloeiingsregeling voor oudere werknemers die hun pensioen vervroegd kunnen laten ingaan wordt afgetopt levert verboden leeftijdsonderscheid op, doel (kostenbeperking sociaal plan) legitiem, middel niet passend; werkneemster ontvangt volledige vergoeding inkomensderving vermeerderd met rente en rekening houdend met werkgeverspensioenpremie.
-

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 12 februari 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:1382

- Rubriek:
  - Nakoming pensioenovereenkomst
  - verjaring
- Samenvatting: beweerdelijke pensioentoezegging uit 1991 inhoudend dat een pensioenbreuk over het verleden door de werkgever zou worden gerepareerd leidde onder vigeur van de destijds geldende PSW niet tot een opeisbare verplichting, zodat de verjaringstermijn niet meteen vanaf 1991 ging lopen. De verjaringstermijn ging in casu ook niet lopen vanaf de ontslagdatum of 1 januari 2010 (de datum waarop de overgangstermijn voor affinanciering van pensioenaanspraken opgebouwd vóór 2000 afliep). De verjaringstermijn ging lopen vanaf 2001, de datum waarop een pensioenreglement van kracht werd waarin was bepaald op welke wijze toegekende pensioenaanspraken zouden worden gefinancierd (daarmee werd de veronderstelde vordering opeisbaar). Verjaring gestuit in 2004 maar niet in 2009 zodat de vordering is verjaard. De verlengde verjaringstermijn is niet van toepassing omdat geen sprake was van het opzettelijk verborgen houden van een schuld van de zijde van de werkgever. Omdat de eventuele vordering so wie so was verjaard, kwam het Hof aan beoordeling van het bestaan van de eventuele vordering niet toe, zodat een bewijsaanbod ter zake kon worden gepasseerd.

**Rechtbank Midden-Nederland 23 januari 2019,
ECLI:NL:RBMNE:2019:342**

- Rubriek:
  - wijziging pensioenovereenkomst gewezen deelnemers
  - wijziging toeslagregeling
- Samenvatting: wijziging van de ambitie van als voorwaardelijk gekwalificeerde toeslagregeling voor gewezen deelnemers van de cpi naar de toeslagen volgens Bpf Bouw als geambieerde toeslag op basis van bestaand protocol niet onaanvaardbaar ondanks het feit dat de koppeling aan bepaalde middelen die voor de oorspronkelijk toeslagverlening waren gereserveerd door de wijziging kwam te vervallen; verantwoording afgelegd aan Verantwoordingsorgaan voor rechtstreeks verzekerde pensioenen; instemming OR verkregen.

MEDEZEGGENSCHAP

- Gerechtshof Amsterdam
(Ondernemingskamer) 4 mei 2017,
ECLI:NL:GHAMS:2017:1810, PJ 2017/140**
- Rubriek: medezeggenschap/OR
  - Samenvatting: besluit tot verlenging van een uitvoeringsovereenkomst valt buiten het instemmingsrecht van de OR (art. 25, lid 1 WOR).
-

STREEFREGELINGEN/BELEGGINGSVERZEKERINGEN

**Gerechtshof Amsterdam 11 september 2018,
ECLI:NL:GHAMS:2018:3365, PJ 2018/168**

- Rubriek: pensioenovereenkomst/streefregeling
  - Samenvatting: pensioenovereenkomst uitgelegd als streefregeling, niet als gegarandeerde eindloontoezegging; geen tekortkoming ter zake pensioenovereenkomst van het type streefregeling in verband met de rentestand omdat in de pensioenovereenkomst de te hanteren rekenrente was overeengekomen; de overeengekomen affinancieringsverplichting maakte niet dat daarbij niet van deze overeengekomen rente zou mogen worden uitgegaan.
-

Gerechtshof Den Haag 4 december 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:3332

- Rubriek: pensioenovereenkomst/uitleg/streefregeling
- Samenvatting:
- Het eenzijdig opnemen van een vaste rekenrente in de pensioenbrief ter zake een streefregeling vanaf 2004 betekent niet dat de werknemer geacht moet worden te voorzien welke consequenties dat heeft, ook niet indien de werknemer pensioenrechtadvocaat is, indien de werkgever niet uitdrukkelijk op de consequenties heeft gewezen; in verband met het beoordelen van het verweer dat door werknemer niet aan zijn klachtplicht werd voldaan wordt aangenomen dat de werknemer pas op de hoogte was van de consequenties van het opnemen van een vaste rekenrente toen werknemer wist dat zijn pensioen fors lager zou uitvallen dan het aanvankelijke streefniveau met als gevolg dat tijdig werd geklaagd;
- Ook het beroep op verjaring door de werkgever faalde op overeenkomstige gronden;
- Stilzwijgende instemming met het invoeren van de vaste rekenrente kon niet worden aangenomen daar de werkgever niet uitdrukkelijk op de consequenties had gewezen (onder verwijzing naar het CZ-arrest waarin aan stilzwijgende instemming de eis van welbewustheid werd gesteld);
- Pensioenovereenkomst op grond waarvan een streefkapitaal wordt verzekerd waarbij tot 55 het beoogde pensioen op basis van het eindloonsysteem wordt berekend en vanaf 55 op basis van een middelloonsysteem (vanaf 1 mei 2004 diende volgens werknemer het eindloonsysteem onverkort te worden toegepast als gevolg van invoering van de WGBLA; op dit punt volgt nog een oordeel van het Hof) kwalificeert als kapitaalverzekering met pensioenclausule (niet als zuivere eindloonregeling/uitkeringsovereenkomst en evenmin als zuivere beschikbare premieregeling/premieovereenkomst);
- De vraag of de in de pensioenbrief opgenomen vaste rente ziet op de veronderstelde rente tot pensioendatum en op pensioendatum of uitsluitend op pensioendatum bleef onbeantwoord; werkgever kan zich nader uitlaten.

**Rechtbank Midden-Nederland 9 januari 2019,
ECLI:NL:RBMNE:2019:100**

- Rubriek: pensioenovereenkomst/streefregeling
- Samenvatting:
- Overweging 4.2 (**rechtsvraag**): In deze zaak gaat het om de uitleg van de pensioenovereenkomst tussen partijen. Kern van het geschil is de vraag of partijen in 2004 een wijziging van de geldende variabele rekenrente naar een vaste rekenrente van 5,5% per jaar zijn overeengekomen. Deze wijziging brengt met zich dat [eiser] een minder hoog ouderdomspensioen kan aankopen dan onder de oude regeling het geval was, waarbij uit werd gegaan van een prognose. Vanwege die verslechterde positie heeft [eiser] bezwaar gemaakt tegen deze wijziging.

- Overweging 4.8 (**klachtplicht en verjaring**): De kantonrechter is van oordeel dat de klachttermijn niet is ingegaan op het moment van de toezending van de pensioenbrief 2004 door KHN bij brief van 16 mei 2007. Gesteld noch gebleken is dat de – onder meer op het punt van de gehanteerde rente gewijzigde – inhoud van de pensioenbrief 2004 voorafgaande aan de toezending van de brief van 16 mei 2007 met [eiser] is besproken, noch dat [eiser] in die periode door KHN of Nationale Nederlanden op de gewijzigde rente is geweest. Het enkel toesturen van de pensioenbrief 2004 door KHN, is onvoldoende om te concluderen dat [eiser] in 2007 redelijkerwijs op de hoogte moet worden geacht van het instellen van een vaste rente van 5,5%. Dat [eiser] als lid van het managementteam financieel goed onderlegd was, maakt dit oordeel niet anders, omdat het instellen van een vaste rente niet werd voorgeschreven door de nieuwe wetgeving. Bovendien is niet in te zien hoe [eiser] op dat moment al behoorde te weten dat een vaste rente van 5,5% gezien de – onzekere en onvoorziene – toekomstige ontwikkelingen, ontoereikend was om het kapitaal te bereiken dat nodig zou zijn om het beoogde pensioen op de pensioendatum in te kopen. Door KHN is verder nog gesteld dat [eiser] in 2011 vragen heeft gesteld over zijn pensioen waaruit onmiskenbaar zou blijken dat [eiser] op de hoogte moet zijn geweest van de doorgevoerde wijzigingen in 2004. Ook dat standpunt slaagt niet, omdat de door [eiser] gestelde vragen vrij algemeen van aard zijn en uit niets blijkt dat hij op de hoogte moet zijn geweest van de wijzigingen. Door [eiser] is ter zitting gesteld en door KHN is niet weersproken dat op zijn vragen geen antwoord van KHN is gevolgd, waardoor ook daardoor geen wetenschap van de wijziging bij [eiser] kan worden verondersteld. De kantonrechter neemt het moment dat [eiser] feitelijk onderzoek deed naar zijn pensioenvoorziening en de wijziging constateerde zoals door [eiser] gesteld in 2016 als ingangsdatum van zowel de klachttermijn als de verjaringstermijn als bedoeld in artikel 3:310 BW. Het beroep van KHN op schending van de klachtplicht wordt daarmee verworpen. Ditzelfde geldt voor het beroep op verjaring.

- Overweging 4.9 (**rechtsgevolg ondertekening pensioenbrief met gefixeerde rekenrente**): Vast staat dat de pensioenbrief 2004 - die wijzigingen bevat ten opzichte van de pensioenbrief 1994 - door [eiser] is ondertekend. De stelling van KHN dat [eiser] zich hierdoor heeft verbonden aan de afspraken opgenomen in die laatste pensioenbrief, wordt verworpen. Aangezien de pensioenbrief 2004, zoals [eiser] stelt, voor hem nadelige wijzigingen (waaronder een door NN gehanteerde vaste rente van 5,5%) bevatte, mocht KHN er slechts dan op vertrouwen dat [eiser] hiermee had ingestemd als aan hem duidelijkheid was verschaft over de inhoud van die wijziging(en) en op basis van verklaringen of gedragingen van [eiser] een welbewuste en ondubbelzinnige instemming met die wijziging(en) mag worden aangenomen (ECLI:NL:HR:2010:BK3570 en ECLI:NL:HR:2018:2170). Dit criterium is niet anders op grond van het enkele feit dat [eiser] financieel goed onderlegd was. Vast is komen te staan dat KHN [eiser] niet heeft gewezen op de wijziging van het rentepercentage en de gevolgen die die wijziging met zich kon brengen. KHN heeft bovendien geen feiten of omstandigheden gesteld waaruit een welbewuste en ondubbelzinnige instemming van [eiser] met de inhoud van de pensioenbrief 2004 blijkt en de daarin vermelde vaste rente van 5,5% kan worden afgeleid. De kantonrechter is dan ook van oordeel dat [eiser] de wijziging niet heeft aanvaard. Voor de beoordeling van dit geschil zal daarom uit worden gegaan van de inhoud van de pensioenovereenkomst zoals vastgelegd in de pensioenbrief 1994.

- Overweging 4.17 (**effect van gestegen levensverwachting**): De reden dat KHN uiteindelijk, ondanks de wil van [eiser] om deze aanvullende koopsom te betalen, deze koopsom niet heeft betaald, is volgens KHN gelegen in het feit dat [eiser] aan de betaling een voorwaarde had verbonden. Namelijk: de voorwaarde dat zij ook de koopsom zou betalen als gevolg van de verhoging van de marktrente. Aangezien KHN niet met die voorwaarde wilde instemmen, heeft zij de koopsom niet voldaan. KHN stelt dat, aangezien [eiser] het aanbod van KHN heeft verworpen, er geen grond meer bestaat om nu nog aanspraak te maken op betaling van de aangeboden € 25.000,-.

- Dictum 5.1 (**verklaring voor recht inzake rekenrente**): verklaart voor recht dat de door KHN in de Pensioenbrief 2004 voorgestelde wijziging ten aanzien van het vaste rentepercentage van 5,5% voor de berekening van het verzekerd pensioenkapitaal niet is aanvaard door [eiser] , zodat [eiser] niet gebonden is aan deze wijziging en KHN daarom gedurende het dienstverband van [eiser] voor het verzekerd pensioenkapitaal steeds had moeten uitgaan van een prognose van het op de pensioneringsdatum van [eiser] geldende koopsomtarief voor dadelijk ingaande ouderdomspensioenen, waaronder begrepen een prognose van de rente die de verzekeraar hanteert bij het vaststellen van dat koopsomtarief.

Rechtbank Gelderland 4 januari 2018, ECLI:NL:RBGEL:2019:246

- Rubriek: uitleg/verzekeringsovereenkomst/beleggingsverzekering
- Samenvatting:
- Overweging 4.4. (rechtsvraag): De rechtbank stelt vast dat partijen van mening verschillen over de vraag of [eisende partij] aan de verzekeringsvoorwaarden in samenhang met de persoonlijke toelichting daarop, het recht kan ontlene op verlenging van de beleggingsverzekering onder handhaving van de bestaande rechten en plichten. Het gaat daarbij om de garantie van 4% samengestelde interest, gecorrigeerd met de daadwerkelijk verrekende beheerskosten van 0,75% (verder: de 4% rendementsgarantie).
- Haviltex uitleg versus objectieve uitleg
- uitleg bepaling omtrent verlenging
- toepassing regeling algemene voorwaarden
- Oordeel
- geen welbewuste afstand rendementsgarantie
- toerekenbare tekortkoming
- nakoming onmogelijk
- schadevergoeding

PREMIE

Rechtbank oost-Brabant 13 september 2018, ECLI:NL:RBOBR:2018:4438

- Rubriek:
  - pensioenovereenkomst/(statische) incorporatie of derdenbeding
  - uitvoeringsovereenkomst/bijstortingsverplichting
- Samenvatting: geen (statische) incorporatie of automatische doorwerking van in een uitvoeringsovereenkomst uit 1995 opgenomen bijstortingsverplichting van de werkgever aan het aan die werkgever verbonden ondernemingspensioenfonds in een vanaf 2006 in werking getreden pensioenreglement omdat vanaf 2006 ook een uitvoeringsovereenkomst ging gelden waarin de bijstortingsverplichting niet was opgenomen; de gevorderde incorporatie of doorwerking zou tot een onaanvaardbaar rechtsgevolg leiden gezien de vanaf 2006 verhoogde door de werkgever aan het pensioenfonds te betalen pensioenpremie; rechtsgeldige wijziging van de pensioenovereenkomst met ingang van 2006; (gewezen) deelnemers geen partij bij de uitvoeringsovereenkomst uit 1995 omdat de daarin opgenomen bijstortingsverplichting niet als derdenbeding kwalificeerde.

Pensioenadvocaten.nl

FOUTHERSTEL

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 14 augustus 2018,
ECLI:NL:GHARL:2018:7348, 7350 en 7351**

- Rubriek: informatie/foutherstel
- Samenvatting: pensioenreglement basis voor de pensioenaanspraak zodat fouten door een pensioenuitvoerder mogen worden hersteld; in deze zaak aansprakelijkheid voor de schade als gevolg van een gemaakte fout voor de pensioenuitvoerder (een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds omdat op basis van foute informatie een onomkeerbaar besluit tot vervroegde pensionering was genomen); soortgelijke vordering tegen de werkgever afgewezen omdat met deze geen overeenkomst strekkend tot vervroegde pensionering was gesloten.

Gerechtshof Amsterdam 30 oktober 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:4028

- Rubriek: pensioen en scheiding/bijzonder partnerpensioen
- Samenvatting: betrokkene heeft aanspraak op partnerpensioen onder aftrek van het aan de eerste partner van de overledene toekomstige bijzonder partnerpensioen. Het recht van de eerste partner op bijzonder partnerpensioen vloeit voort uit de wet. Dat de overledene en/of de eerste partner destijds verzuimd hebben om melding te doen van hun echtscheiding aan de toenmalige werkgever van de overledene en/of de toenmalige pensioenuitvoerder, en dat het bijzonder partnerpensioen bij de daarop gevolgde waardeoverdracht(en) niet is afgesplitst en is achtergebleven bij de toenmalige pensioenuitvoerder, doet daar niet aan af. Het pensioenfonds heeft het bijzonder partnerpensioen van de eerste partner aanvankelijk ten onrechte niet in mindering gebracht op het partnerpensioen van betrokkene. Het pensioenfonds heeft de gemaakte fout in dit geval voor de toekomst mogen herstellen.

BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDSEN

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 18 september 2018,
ECLI:NL:GHARL:2018:8322, PJ 2018/174**

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfonds/aansluiting/premie
  - Samenvatting: verzet tegen dwangbevel strekkend tot afdracht van achterstallige pensioenpremie aan verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds afgewezen omdat de werkgever onjuiste informatie had aangeleverd.
-

Hoge Raad 23 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2165

- Rubriek: ipr/gewoonlijk werkland/land waarmee nauwste band
- Samenvatting: uitleg criterium gewoonlijk werkland (land waar of van waaruit de werknemer, rekening gehouden met alle elementen die deze werkzaamheid kenmerken, het belangrijkste deel van zijn verplichtingen jegens zijn werkgever vervult; arrest Koelzsch); uitleg criterium of de arbeidsovereenkomst een kennelijk nauwere band heeft met een ander land dan het gewoonlijk werkland (rekening houden met alle omstandigheden die de arbeidsbetrekking kenmerken, daarbij komt belangrijke betekenis toe aan waar de werknemer belastingen en heffingen op inkomen voldoet, en in welk land hij is aangesloten bij sociale zekerheidsregelingen, hij zijn ziektekostenverzekering heeft en waar hij pensioen opbouwt); verwijzing voor onderzoek naar het gewoonlijk werkland of het land met de nauwste band.

HR 21 december 2018, ECLI:NL:HR:2018:2363

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting/uitleg werkingssfeerbesluit
- Samenvatting: uitleg hoofdzakelijkheids criterium (concreet: uitleg van het begrip “overeengekomen arbeidsuren”); analyse en testen toe te rekenen aan repareren waardoor aan dat criterium is voldaan; feitencomplex afwijkend van dat in de Adimec-zaak waar research en development niet aan de onder de werkingssfeer van het verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds werden toegerekend.
- Annotatie: kennelijk lijkt de Hoge Raad te willen aangeven dat de Adimec-leer wordt gehandhaafd; echter in deze zaak volgt een andere uitkomst omdat de feiten afwijken.

Annotatie. Uit deze uitspraak volgen drie min of meer nieuwe algemene uitgangspunten voor het interpreteren van verplichtstellingsbesluiten van verplicht gestelde BPF-en:

- De “bedoeling” van de tekst kan een rol spelen bij de uitleg, zij het dat het niet om de partijbedoeling gaat maar om wat uit de tekst valt af te leiden wat moet zijn bedoeld (overweging 3.4.2; volgt uit het gebruik van het woord “beoogd”);
- Corresponderende CAO’s kunnen bij de uitleg van een verplichtstellingsbesluit een rol spelen, omdat door sociale partners die tot AVV CAO’s en verplichtstelling van een BPF komen beogen de werkingssferen gelijk te doen zijn (overweging 3.3.2 en 3.3.3);
- De voorafgaande versie van een verplichtstellingsbesluit kan bij de uitleg van een nieuwere versie een rol spelen (overweging 3.3.3).

**Rechtbank Noord-Nederland 4 september 2018,
ECLI:NL:RBNNE:2018:4354**

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfonds/aansluiting/uitleg verplichtstellingsbesluit
  - Samenvatting: werkgevers die zich bezig houden met takelen en bergen vallen onder de CAO-MO (onderdeel van de Metaal en Techniek) en zouden daarom aangesloten moeten/kunnen worden bij PMT, ze vallen niet onder PF Vervoer ook al maakt vervoer onderdeel uit van de werkzaamheden.
-

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 6 november 2018,
ECLI:NL:GHARL:2018:9708**

- Rubriek: aansluiting bedrijfstakpensioenfonds/aanmeldingsplicht werkgever
  - Samenvatting: verjaring van de vordering tot betaling van vervangende schadevergoeding ter zake gemiste pensioenopbouw vangt aan op de pensioendatum omdat de vordering op die datum opeisbaar wordt; vordering strekkend tot vergoeding van schade in verband met gemiste FPU-uitkering toegewezen omdat de werknemer door de werkgever te laat bij ABP was aangemeld.
-

Gerechtshof Den Haag 4 december 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:3330

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting/uitleg werkingssfeerbesluit
- Samenvatting:
- **Essentie.** Institutionele cateraar valt onder Pensioenfondsen Horeca & catering, niet onder BPF VLEP (gemakvoeding) daar de maaltijden niet door de cateraar worden bereid; het moeten opwarmen van de maaltijd door de consument betekent niet dat sprake is van gemakvoeding.
- **Overweging 10 (overweging ten overvloede).** Het hof voegt aan het bovenstaande, ten overvloede, nog het volgende toe. Uitgangspunt van de wetgever is dat cao-partijen er zorg voor dragen dat werkingssferen van verplichtstellingen duidelijk zijn afgebakend, en dat overlap wordt voorkomen. Indien er desondanks, zoals in dit geval, discussie ontstaat tussen bedrijfstakpensioenfondsen over de vraag onder welke verplichtstelling een bedrijf valt, mag van deze pensioenfondsen redelijkerwijs worden verwacht dat zij dit geschil gezamenlijk op korte termijn en in goed overleg oplossen, zo nodig door een verduidelijking van de verplichtstellingen. Indien de uitkomst van dit overleg is dat het bedrijf is aangesloten bij het verkeerde bedrijfstakpensioenfonds, ligt het in de rede dat de betreffende pensioenfondsen samen zorgdragen voor een soepele overgang van het bedrijf van het ene naar het andere pensioenfonds. De belangen van het bedrijf en de in dit bedrijf werkzame werknemers, die geen verwijt kan worden gemaakt van eventuele onduidelijkheden in werkingssferen van verplichtstellingen, dienen daarbij zoveel als mogelijk te worden ontzien. Hierbij past niet dat een bedrijfstakpensioenfonds gedurende vele jaren zeer hoge premienota's stuurt aan een bedrijf dat – op het eerste gezicht – te goeder trouw is aangesloten bij een ander bedrijfstakpensioenfonds. Dergelijke premienota's en de daaruit eventueel voortvloeiende juridische procedures, brengen voor het bedrijf en haar werknemers hoge financiële lasten en veel (pensioen)onzekerheid mee, wat maatschappelijk ongewenst is.

Rechtbank Amsterdam 26 november 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:8399

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfonds/aansluiting/uitleg werkingssfeerbesluit
- Samenvatting:
- De Kantonrechter merkt prealabel op dat de door hem uit te leggen werkingssfeerbepalingen “bijna onleesbaar” zijn door de vele verwijzingen, uitzonderingen en uitzonderingen op uitzonderingen;
- De stelplicht dat een werkgever aansluitplichtig is bij CAO-fondsen en een verplicht gesteld BPF rust op die fondsen en het BPF omdat die zich op het rechtsgevolg beroepen van hun stelling dat de werkgever onder de betreffende werkingssferen valt;
- Omdat brandpreventie is uitgezonderd in de CAO en het verplichtstellingsbesluit van BPF Bouw valt werkgever niet onder de werkingssfeer van de sociale fondsen in de bouw en BPF Bouw;
- Dit wordt niet anders indien de werkgever ook niet onder een andere CAO en/of een ander verplicht gesteld BPF valt.

**Gerechtshof-Arnhem-Leeuwarden 18 december 2018,
ECLI:NL:GHARL:2018:11048**

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting/uitleg werkingssfeerbesluit
- Samenvatting: fabrikant van ouwel valt niet onder de werkingssfeer van BPF Zoetwaren. Toetsing aan de hand van het criterium of het product ouwel gelijksoortig is aan de producten beschreven in het werkingssfeerbesluit (ouwel is onvoldoende vergelijkbaar met wafels, beschuit of toast); de grondstoffen spelen gezien de tekst van het werkingssfeerbesluit een ondergeschikte rol; objectieve uitleg aan de hand van Van Dale's woordenboek.

CBB 15 januari 2019, ECLI:NL:CBB:2019:22

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsvrijstelling
- Samenvatting:
- Geen vrijstelling mogelijk in individuele situaties. Beroep op wetsgeschiedenis.
- Overweging 5.1 (wetsgeschiedenis): In de Nota van Toelichting bij het Besluit van 22 juli 2004, houdende wijziging van het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000 in verband met het opstellen van regels hoe na een fusie, splitsing of doorstart van een onderneming moet worden omgegaan met verleende vrijstellingen van de verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds, enkele andere wijzigingen alsmede tot wijziging van het Besluit gelijke behandeling bij pensioenen (Stb. 2004, 397) staat onder meer het volgende: “Daarnaast is met het onderhavige besluit een wijziging hersteld die niet beoogd was met de omzetting van de «Vrijstellingsregeling Wet Bpf» in het «Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000». Bij de omzetting van ministeriële regeling in AMvB is de mogelijkheid om voor een deel van de werknemers vrijstelling aan te vragen, ten onrechte, komen te vervallen. Het was de bedoeling te regelen dat het «Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000» geen basis biedt voor individuele vrijstellingen, wel voor groepsgewijze. Om de individuele vrijstelling onmogelijk te maken was het woord «alle» toegevoegd, maar daarmee was ook de mogelijkheid van een groepsgewijze vrijstelling komen te vervallen. Het aanvragen van vrijstelling voor een deel van de werknemers is met onderhavige wijziging weer mogelijk gemaakt. Daartoe is in de artikelen 2, 3, 4, 5 en 6 «alle werknemers» vervangen door «alle werknemers of een deel van de werknemers».”
- Overweging 5.2 (groep van 1 persoon): Anders dan appellante betoogt, kan haar verzoek niet worden gezien als een verzoek om vrijstelling voor een (uit één persoon bestaand) deel van haar werknemers als bedoeld in artikel 6 van het VBB.

Gerechtshof Den Haag 29 januari 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:76

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfonds/informatieplicht/fouterstel
- Samenvatting: naar het hof begrijpt is [geïntimeerde] niettemin van mening is dat hij gerechtvaardigd erop mocht vertrouwen dat het de wil van PMT was om hem de in het aanvraagformulier genoemde bedragen toe te kennen, ook al zou het gaan om bedragen die hoger waren dan hem op grond van het pensioenreglement toekwamen. Naar het oordeel van het hof kan [geïntimeerde] op grond van de brief van 21 april 2010 echter niet gerechtvaardigd erop hebben vertrouwd dat PMT deze wil had. Als gezegd, vermeldt de brief (voldoende) duidelijk dat PMT enkel heeft beoogd [geïntimeerde] te informeren over de mogelijkheden ter zake van zijn opgebouwde pensioenrechten. In het in de brief opgenomen voorbehoud staat verder onder meer dat [geïntimeerde] uitsluitend rechten kan ontleen aan de bepalingen van het pensioenreglement. Dat PMT de bedoeling heeft gehad om [geïntimeerde] meer of andere rechten toe te kennen dan [geïntimeerde] op grond van het pensioenreglement al had, kan hij redelijkerwijs niet uit de brief hebben afgeleid. [geïntimeerde] heeft in ieder geval niet onderbouwd waarom hij de brief wél zo heeft opgevat en heeft mogen opvatten.

**Rechtbank Den Haag 30 januari 2019,
ECLI:NL:RBDHA:2019:702**

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfonds/aansluiting/mededinging
- Samenvatting: overeenkomst tussen sociale partners om te komen tot verplichtstelling BPF Schildersbedrijf voor schilders die als ZZP-er werkzaam zijn valt onder reikwijdte kartelverbod art. 6, lid 1 mededingingswet; geen strekkingsbeperking (doel is tot een adequate pensioenregeling te komen en sociale dumping uit te sluiten, niet om de vrije mededinging te beperken) en geen gevolgbeperking (verplichtstelling heeft geen beperking vrije mededinging tot gevolg omdat deze slechts de kostprijs beïnvloedt, niet de tariefstelling).

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 22 januari 2019,
ECLI:NL:GHARL:2019:543**

- Rubriek:
  - bedrijfstakpensioenfonds/aansluiting
  - bedrijfstakpensioenfonds/bestuurdersaansprakelijkheid
- Samenvatting: persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurder vennootschap voor afdracht pensioenpremie voor werknemer aan verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds gegeven de omstandigheden dat de werknemer bij het bedrijfstakpensioenfonds was afgemeld terwijl het dienstverband voortduurde, geen melding betalingsonmacht werd gedaan en niet kon worden vastgesteld dat het achterwege blijven van die melding niet aan de bestuurder viel te verwijten; vennootschap inmiddels gefailleerd.

CBB 12 februari 2019, ECLI:NL:CBB:2019:62

- Rubriek:
  - Procesrecht/bestuursrecht/termijnoverschrijding
  - Bedrijfstakpensioenfondsvrijstelling
- Samenvatting: geen verschoonbare termijnoverschrijding indien nadat de reguliere bezwaartermijn van 6 weken is verstreken ook de bijzondere termijn van 2 weken na het bekend worden met het gewraakte besluit is verstreken (het betrof bezwaar van een werknemer tegen een besluit tot vrijstelling van de verplichte deelneming aan een bpf omdat niet aan de gelijkwaardigheidseis zou zijn voldaan).

RECHTENKORTING PENSIOENFONDS

Rechtbank Midden-Nederland 29 oktober 2014, ECLI:NL:RBMNE:2014:7697, PJ 2018/181

- Rubriek: ondernemingspensioenfonds/rechtenkorting
- Samenvatting: Kantonrechter bevoegd op grond van art. 216 Pensioenwet (Kantonrechter bevoegd te oordelen over de vernietigbaarheid van het kortingsbesluit op de voet van art. 2:15, lid 1, onder a tot en met c BW); aan het overigens betwiste feit dat het toepasselijke pensioenreglement geen kortingsregeling bevatte kon niet het rechtens te beschermen vertrouwen worden ontleend dat geen korting zou volgen omdat de bevoegdheid voor een pensioenfonds om tot rechtenkorting over te gaan op de wet berust; rechtenkorting leidt niet tot een inbreuk op het eigendomsrecht van de pensioengerechtigde; uniforme korting niet “onevenwichtig” in het licht van art. 105, lid 2 Pensioenwet; geen directe of indirecte leeftijdsdiscriminatie; het pensioenfonds hoefde geen rekening te houden met een advies van de Commissie UFR daar de rechtenkorting conform de geldende wetgeving werd doorgevoerd.

INSOLVENTIE

Rechtbank Limburg 17 juli 2018, ECLI:NL:RBLIM:2018:6925

- Rubriek: insolventie/beslagvrije voet
- Samenvatting: Spaanse belasting te betalen op grond van door de Spaanse belastingdienst gelegd beslag wordt niet in aanmerking genomen voor de berekening van de beslagvrije voet uit hoofde van ABP-pensioen. Deze belasting komt voor zijn rekening en risico en kan niet aan beslagleggers worden tegengeworpen.
- **Annotatie:** de beslagene woonde in Spanje. Aan de uitspraak ligt kennelijk de belangenafweging ten grondslag dat Nederlandse crediteuren bij voorrang verhaal zouden moeten hebben op ABP-pensioen ten opzichte van de Spaanse fiscus.

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 18 oktober 2018,
ECLI:NL:GHARL:2018:9149, PJ 2018/192**

- Rubriek: insolventie/beslagvrije voet
- Samenvatting: op grond van art. 475^e Rv. geldt geen beslagvrije voet voor vorderingen (in casu op uitbetaling van pensioen) van in het buitenland wonende debiteuren, tenzij de debiteur aantoont dat hij buiten deze vorderingen onvoldoende middelen van bestaan heeft; bij gebreke van het geven van openheid van zaken over eventuele andere inkomensbronnen dan het pensioen was dit niet aangetoond en werd geen beslagvrije voet vastgesteld (het betrof achterstallige alimentatie, de debiteur voorzag het pensioenfonds niet van bewijs van in leven zijn zodat zijn pensioen was stopgezet).

CRvB 2 januari 2018, ECLI:NL:CRVB:2019:104

- Rubriek: insolventie/beslag op AOW/geen toetsing door derde-beslagene
- Samenvatting: De rechtbank wordt gevolgd in haar oordeel dat volgens vaste rechtspraak van de Raad (bijvoorbeeld de uitspraak van 30 augustus 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2687) een beslagdebiteur bezwaren betreffende een gelegd beslag dient voor te leggen aan de burgerlijke rechter en de derde-beslagene gehouden is volledige medewerking aan het beslag te geven zonder de geldigheid en de omvang daarvan te beoordelen. Anders dan verzoeker heeft gesteld, betekent gehouden in dit verband dat de Svb verplicht is medewerking aan het beslag te verlenen. Het betoog van verzoeker dat de Svb op grond van artikel 477a, tweede lid van het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet verplicht is tot medewerking slaagt niet. Deze bepaling ziet op de bevoegdheid van de executant de verklaring van de Svb te betwisten. De bestuursrechter dient bij de beoordeling van een betalingsbeslissing ter uitvoering van een gelegd beslag de geldigheid daarvan als een gegeven te beschouwen. De toetsing kan niet verder strekken dan de beantwoording van de vraag of het bestuursorgaan bij het nemen van zijn betalingsbeslissing binnen het kader van het beslag is gebleven.

Gerechtshof Amsterdam 5 maart 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:771

- Rubriek:
  - insolventie/beslagvrije voet
  - procesrecht/gezag van gewijsde
- Samenvatting: Appellant die inmiddels in Nederland woont is, anders dan de kantonrechter had overwogen, ontvankelijk in zijn verzoek op grond van het bepaalde in artikel 475e Rv een beslagvrije voet vast te stellen. Het verzoek is niet toewijsbaar omdat het in strijd met de eisen van goede procesorde is om op basis van dezelfde stellingen en stukken een (in 2017) reeds afgewezen verzoek opnieuw aan de rechter voor te leggen.

**Gerechtshof Den Haag 22 januari 2019,
ECLI:NL:GHDHA:2019:306**

- Rubriek:
    - insolventie
    - pensioen en scheiding/pensioenverrekening
  - Samenvatting: uitgestelde pensioenverrekening betreft niet de helft van het ouderdomspensioen maar dient te worden vastgesteld conform het Boon/Van Loon-arrest; insolventie ten aanzien van de mogelijkheid aan de vordering tot betaling van achterstallige betalingen uit hoofde van pensioenverrekening te voldoen doet niet af aan het bestaan van die vordering.
-

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 12 februari 2019, ECLI:NL:GHSHE:2019:498

- Rubriek: insolventie/positie levensloopregeling in faillissement
  - Samenvatting: de regeling van art. 22a Fw. inhoudend dat een levensverzekering met contractueel afkoopverbod niet tot de boedel in faillissement behoort wanneer de verzekering pensioenbestemming heeft geldt niet voor een levensloopregeling omdat die niet als levensverzekering kwalificeert.
-

**Rechtbank Nood-Holland 29 januari 2019,
ECLI:NL:RBNHO:2019:1056**

- Rubriek: insolventie/schuldsanering/belastingenschuld door opnamen uit stamrecht-BV
- Samenvatting: verzoeker in de vijf jaar voorafgaand aan zijn verzoek tot toelating tot de schuldsanering niet te goeder trouw geweest in de zin van art. 288, lid 1, aanhef en onder b Fw. in de situatie waarin bedragen zijn opgenomen uit een stamrecht-BV waarin een ontslagvergoeding was gestort bestemd voor periodieke uitkeringen zoals pensioen, met als gevolg dat een belastingaanslag werd opgelegd die niet kon worden betaald; reden voor de opname was het voorkomen van sluiting van de winkel van verzoeker.

Pensioenadvocaten.nl

PARTNERPENSIOEN

**Rechtbank Amsterdam 18 februari 2019,
ECLI:NL:RBAMS:2019:1049**

- Rubriek: partnerpensioen
- Samenvatting: geen partnerpensioen bij “sterfbed-geregistreerd-partnerschap” na einde deelneming conform de voorwaarden van de pensioenregeling; aanbod van pensioenfonds om uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen toe te staan na de pensioendatum indien een verklaring van goede gezondheid zou worden overgelegd “redelijk” (in lijn van de visie van de Ombudsman Pensioenen).

Pensioenadvocaten.nl

FISCAAL

**Rechtbank Noord-Holland 28 februari 2019,
ECLI:NL:RBNHO:2019:1720**

- Rubriek: fiscaal/omzetbelasting
- Samenvatting: Eiseres is een bedrijfstakpensioenfonds en doet een beroep op de in artikel 11, eerste lid, letter i, ten derde, van de Wet OB opgenomen vrijstelling. Naar het oordeel van de rechtbank heeft eiseres niet voldaan aan alle (vier) criteria zoals die zijn vastgesteld door het HvJ EU zodat zij niet vergelijkbaar is met instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) en derhalve geen beroep op de vrijstelling toekomt. Het beleggingsrisico van de leden van het pensioenfonds is niet van voldoende betekenis om deze gelijk te stellen met het risico dat deelnemers van een icbe dragen.

ADVIES

**Rechtbank Amsterdam 5 december 2018,
ECLI:NL:RBAMS:2018:8692**

- Rubriek: advies
  - Samenvatting: misleidende reclame; vordering in kort geding van pensioenadviesbureau strekkend tot rectificatie van uitlatingen van ander pensioenadviesbureau omtrent pensioenproducten van het als eiser optredende bureau toegewezen.
-

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 januari 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:291

- Rubriek:
  - Advies/advocaat
  - Arbeidsongeschiktheid/premievrijstelling
- Samenvatting: In deze zaak acht het hof de volgende omstandigheden doorslaggevend. [geïntimeerde] is door [appellant] ingeschakeld in verband met een conflict tussen [appellant] en zijn werkgever, met uiteindelijk het verzoek van [appellant] om over te gaan tot een ontbindingsprocedure. Ten tijde van de indiening van het ontbindingsverzoek op 5 september 2003 was [appellant] reeds arbeidsongeschikt. [appellant] is op 18 februari 1999 ziekgemeld ten gevolge van rsi-klachten. Per 18 februari 2000, nadat de wachttijd van een jaar was verstreken, heeft [appellant] een WAO-uitkering ontvangen op basis van een arbeidsongeschiktheidspercentage van 25-35%. Per 18 augustus 2001 (ruim 2 jaar voor indiening van het verzoek tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst) is het arbeidsongeschiktheidspercentage van [appellant] in het kader van de WAO-uitkering op 35-45% bepaald. Gelet op deze omstandigheden acht het hof de mate van waarschijnlijkheid dat op (korte) termijn sprake zou zijn van een substantieel en blijvend hoger arbeidsongeschiktheidspercentage niet dermate hoog dat van [geïntimeerde] mocht worden gevergd dat hij als gevolg daarvan nader onderzoek of navraag zou doen naar de gevolgen daarvan voor de pensioenopbouw van [appellant] en [appellant] daarover had moeten informeren. De inhoud van de hiervoor onder 4.11 geciteerde passage maakt dit niet anders. Daaruit blijkt - zeker in het licht van de eerdere WAO-beslissingen en het ontbreken van een nadere informatie van [appellant] aan [geïntimeerde] over de geconstateerde klachten - onvoldoende dat sprake was van een zodanig te verwachten substantieel en blijvend hoger arbeidsongeschiktheidspercentage dat [geïntimeerde] [appellant] had moeten wijzen op de gevolgen voor de premievrije pensioenopbouw bij wijziging van het arbeidsongeschiktheidspercentage na de ontbinding van de arbeidsovereenkomst. Uit het voorgaande vloeit dan ook voort dat de ernst en omvang van het desbetreffende risico ten tijde van de ontbindingsprocedure niet zodanig kenbaar waren dat [geïntimeerde] [appellant] daarover had moeten informeren.

Rechtbank Rotterdam 2 januari 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:70

- Rubriek: advies/pensioenadviseur
  - Samenvatting: pensioenadviseur toerekenbaar tekortgekomen in informatie- en waarschuwingsplicht ter zake waardeoverdracht pensioen volgens uitkeringsovereenkomst naar beleggingsverzekering (C-polis).
-

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 29 januari 2019,
ECLI:NL:GHARL:2019:813**

- Rubriek: advies/verzekeraar
  - Samenvatting: op verzekeraar die adviseert bij aangaan verzekering rust geen verdergaande zorgplicht dan de zorgplicht die op een pensioenadviseur zou rusten; geen verdergaande informatieplicht voor de adviserende verzekeraar dan voor een onafhankelijk adviseur ten aanzien van de kostenstructuur van de aangeboden verzekering gezien het feit dat daaromtrent geen informatieplicht bestond.
-

PROCESRECHT

**Rechtbank Limburg 23 mei 2018,
ECLI:NL:RBLIM:2018:9931, PJ 2018/153**

- Rubriek: procesrecht/bevoegdheid
  - Samenvatting: de vordering gegrond op onrechtmatige daad behoort op de voet van art. 216 Pensioenwet tot de bevoegdheid van de Kantonrechter indien de grondslag van de vordering een pensioenovereenkomst, uitvoeringsovereenkomst, een uitvoeringsreglement of een pensioenreglement is. Beroep op wetsgeschiedenis van art. 216 Pensioenwet.
-

Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba 4 juni 2018, ECLI:NL:OGHACMB:2018:228

- Rubriek: procesrecht
- Samenvatting: onbevoegdverklaring ter zake pensioenvordering gewezen ambtenaar onder verwijzing naar toepasselijke regelgeving.
- **Annotatie:** de uitspraak lijkt op het eerste gezicht onjuist daar een gewezen ambtenaar in de toepasselijke regelgeving is gelijkgesteld met een ambtenaar tenzij in een bijzondere regeling van een uitdrukkelijke uitsluiting sprake is; van een uitdrukkelijke uitzondering van gewezen ambtenaren is in de gewraakte regeling geen sprake. Uit art. 3, lid 2 van de Landsverordening ambtenarenrechtspraak blijkt echter dat de zaak in eerste aanleg niet bij het Gerecht in Eerste Aanleg aanhangig had moeten worden gemaakt, maar bij het Gerecht in Ambtenarenzaken.

CRvB 9 januari 2018, ECLI:NL:CRVB:2019:98

- Rubriek: procesrecht/bevoegdheid
- Samenvatting: Het pensioenoverzicht waartegen appellante bezwaar heeft gemaakt en de verzoeken die appellante heeft gedaan betreffen daarom een privaatrechtelijke aangelegenheid, ter zake waarvan aan het ABP geen openbaar gezag toekomt als bedoeld in artikel 1:1, aanhef en onder b, van de Awb. Het ABP kan daarom niet als bestuursorgaan worden aangemerkt. Dit betekent dat geen sprake is van een met een besluit gelijk te stellen niet tijdig nemen van een besluit door het ABP als bedoeld in artikel 6:2 van de Awb. De rechtbank heeft zich terecht onbevoegd verklaard om van het beroep van appellante kennis te nemen. Op grond van het artikel 2.5, zesde lid, van het Procesreglement bestuursrecht rechtbanken (Niet-Kei-zaken) 2017 wordt, indien de bestuursrechter niet bevoegd is kennis te nemen van het beroepschrift geen griffierecht geheven. Is wel griffierecht betaald, dan wordt dit terugbetaald. Uit de aangevallen uitspraak blijkt niet dat de rechtbank het griffierecht aan appellante heeft terugbetaald.

**Gerechtshof Den Haag 21 december 2018,
ECLI:NL:GHDHA:2018:3677**

- Rubriek: bedrijfstakpensioenfonds/aansluiting
  - Samenvatting: getuigenverhoor gelast in verband met bewijslevering ter zake aansluiting bij PMT en de verplichte fondsen in de bedrijfstak Metaal en Techniek.
-

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 5 december 2012, ECLI:NL:GHARL:2018:11239

- Rubriek:
    - procesrecht/getuigenverhoor
    - uitvoeringsovereenkomst/toeslagverlening
  - Samenvatting: verzoek tot toelating getuigenverhoor ten aanzien van veronderstelde garantie dat overrente toereikend zou zijn voor continuering toeslagverlening.
-

Pensioenadvocaten.nl

DANK VOOR UW AANDACHT
